

Н.С. Вівтаник

Уроки від змійки ШУНИ

ШШШ

Альбом ігрових завдань
для автоматизації
звуку Ш

ШШ

Посібник містить ілюстративні ігри та вправи, направлені на автоматизацію звуку Ш. Запропоновані завдання передбачають всі етапи автоматизації звуку: ізольовано, у складах, в словах, в реченнях, в чистомовках, а також завдання на збагачення словника, формування граматичної будови мовлення.

Всі завдання подаються в ігровій формі від імені змійки Шуни, що сприятиме мовно – мовленнєвій активності дитини.

Для батьків, логопедів, вихователів ЗДО, вчителів НУШ.

Артикуляційна
характеристика звуку Ш.

Губи округлі

Язик догори

Тепле повітря

Артикуляційна гімнастика для формування правильної вимови звуку

ШШШ

Артикуляційна
гімнастика –
комплекс
спеціальних вправ
на розвиток
артикуляційного
апарату
(губи, зуби, язик)

Посміхнутися, показати зімкнені зуби, тягнути в
сторони куточки губ, утримувати так під рахунок 1 – 8.

ПОСМІШКА

НЕСЛУХНЯНИЙ
ЯЗИЧОК

Покласти «широкий» язик на нижню губу,
плескати губами язик, промовляти ПЯ – ПЯ – ПЯ.

МЛИНЧИК

Зафіксувати «широкий» язик на нижній губі,
утримувати в такому положенні під рахунок 1- 8.

Виконуй вправи щоденно, по 5 – 8 разів кожно. Займайся перед дзеркалом, старанно, чітко, спокійно.

Посміхнутися, висунути язик, бокові краї та кінчик язика підняти догори у формі «чашки». Утримувати під рахунок 1 - 10

ЧАШЕЧКА

ПАРУС

Посміхнутися, широко відкрити рота, кінчик язика поставити на альвеоли за верхніми зубами, утримувати так під рахунок 1 – 10.

МАЛЯР

Посміхнутися, широко відкрити рота, водити язиком по піднебенню під рахунок 1 - 8

СМАЧНЕ ВАРЕННЯ

Посміхнутися, облизнути по колу спочатку верхню, потім нижню губу.

- Привіт друже! Давай знайомитися! Я змійка - Шуна!
Спробуй відтворити ритм разом зі мною.

Примітка: велика змійка – тривалі хлопки, маленька – короткі, швидкі.

- Чудово! А ось моя улюблена квітка – волошка!
Спробуй так само відтворити ритм.
*Примітка: велика квітка – тривалі хлопкі,
маленька – короткі, швидкі.*

- Я думаю, що ти вже зрозумів який мій улюблений звук?! Це звук Ш. Піднімай язичка догори, повторюй: Ш - - Ш - - Ш - - .
- - Давай пройдемо разом доріжку.

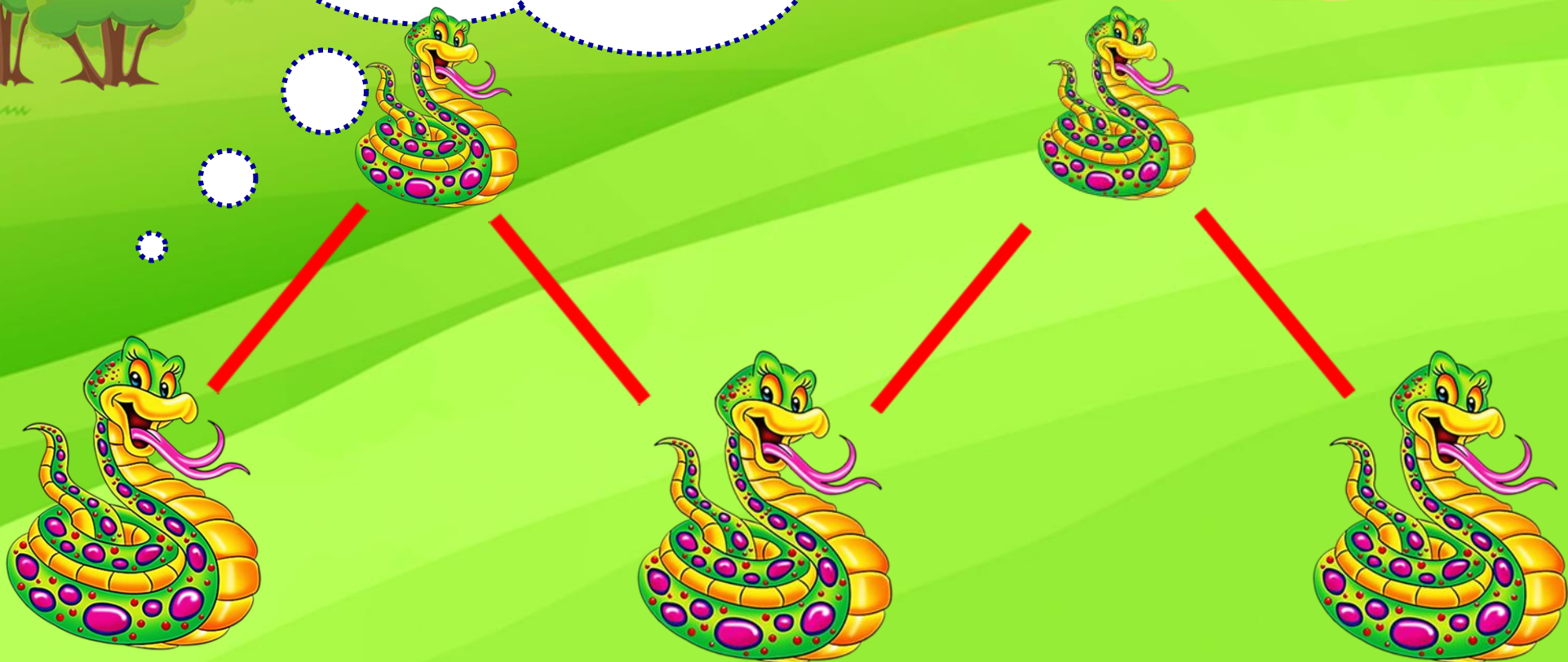
Примітка: дитина проводить пальчиком по «доріжці», плавно промовляє звук Ш.

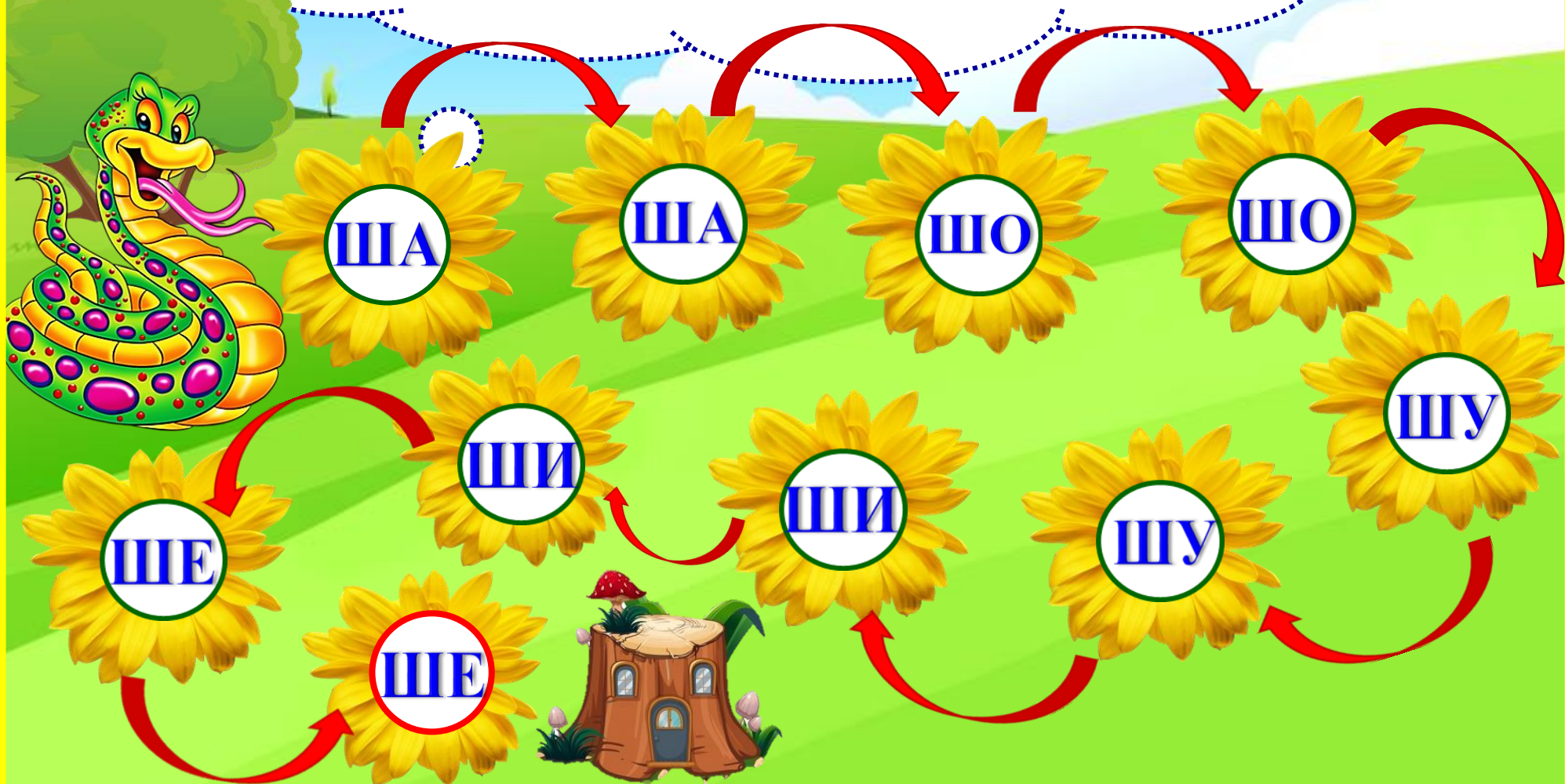
Молодець! Давай спробуємо пройти ще одну доріжку! Язичок піднімаємо догори та повторюємо: Ш – Ш – Ш -.

Примітка: дитина проводить пальчиком по «доріжці», ритмічно промовляє звук Ш.

Ну – мо разом збирати квіти ! Торкайся пальчиком кожної квіточки та промовляй (читай) склади! Рушай за стрілочками!

Примітка: можна викладати на квіти кольорові помпони, камінці, фішки тощо.

- Допоможи мені повернутися до лісу! Уважно промовляй (читай) склади!

Примітка: можна викладати на квіти кольорові помпони, камінці, фішки тощо.

Давай разом спробуємо обійти всі пеньки та дістатися до чарівного яблучного будиночка! Пам'ятай, що потрібно чітко промовляти (читати) склади!

АША

АША

ОШО

ОШО

УШУ

УШУ

ЕШЕ

ЕШЕ

ИШИ

ИШИ

- Яка доріжка з листя приведе нас до яблучного будиночка?

Давай разом крокувати та листочки рахувати!

Примітка: пам'ятайте, що промовляння складів можна поєднувати із вправами на розвиток моторики.

ЕШЕ

ИШИ

УШУ

ОШО

АША

ШУ

ШО

ША

ИШ

УШ

ОШ

АШ

- А ти знаєш хто мешкає на болоті? Давай
перевіримо разом.

- Прокладай шлях за стрілочками!

ШВА

ШВО

ШВУ

ШВЕ

ШВИ

ШКИ

ШКЕ

ШКО

ШКУ

ШКА

- Давай проведемо Жабку до лісу! Ти вже знаєш дорогу? Тоді вперед!

Примітка: потрібно слідувати, щоб дитина правильно промовляла звук Ш.

ШМИ

ШМЕ

ШМУ

ШМО

ШЛИ

ШЛЕ

ШМА

ШЛУ

ШЛО

ШЛА

- Подивись скільки смачних ягід росте на галявині! Ну – мо разом їх збирати, склади вірно називати (читати).

ШТА

ШТО

ШТУ

ШПУ

ШТИ

ШПО

ШПИ

ШТЕ

ШПА

ШПЕ

- Хочеш потрапити зі мною до країни слів?
Крокуй за листочками.

Примітка: дитина промовляє (читає) пари складів.

ПШЕ

ШПЕ

ПШУ

ШПУ

ШПО

ПШО

ПША

ШПА

ПШИ

ШПИ

- Виконуй завдання за клітинками.
- Слідкуй за вимовою звуку Ш.

Завдання до таблиці:

- Назви всі зображення у верхньому горизонтальному рядку;
- Яка картинка зайва? Чому?
- Назви всі зображення у першому стовбчику? Який звук спільний?
- Назви слова у клітинках 7, 10. Чим відрізняються?
- Назви всі слова в назві яких відмінний лише один звук.
- Назви всі картинки із зазначенням кольору.
- Назви всі слова зі звуком Ш.
- Назви зображення, в назві яких звук Ш на початку слова.
- Назви зображення, в назві яких звук Ш в середині слова.
- Назви слова, в яких два звука Ш.
- Склади речення із поданими словами.

Коректурна таблиця. Автоматизація Ш в словах.

1

машина

2

вишня

3

шоколад

4

кіска

5

шафа

6

мило

7

мишка

8

шипшина

9

шапка

10

миска

11

малина

12

чашка

13

кішка

14

каша

15

шило

16

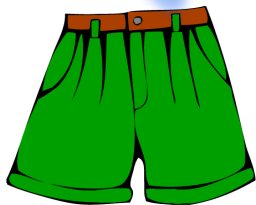

шишка

- Хочеш відправитися в гості до мого друга Мишенятка? Рушаймо разом! Називай картинки, чітко промовляй слова, сліdkуй за вимовою звуку ІІІ.
Примітка: багаторазове промовляння слів.

Автоматизуємо ІІІ на початку слова.

Автоматизуємо Ш на початку та в середині слова.

Автоматизуємо Ш в середині слова.

Автоматизуємо *Ш* в кінці слова.

- Чудово, друже! Спробуй відшукати на галявині Мишенятка. Які предмети приховано за ромашкою?
Примітка: за ромашкою шафа.

Автоматизуємо Ш у фразовому мовленні.

- «Читай» уважно схеми і дізнавайся, що робить Мишенятко.

Примітка: -- шукає.

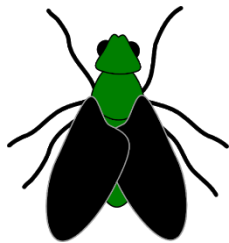
Фразовий конструктор.

Ти знаєш чим полюбляє ласувати Мишенятко?

Примітка:

- їсть.

Фразовий конструктор.

- Давай допоможемо порахувати запаси у кошиках
Примітка: дитина називає зображення із
зазначенням кількості.

Узгодження числівників з іменниками

- Слідкуй за правильною вимовою звуку Ш.

Слідкуйте за правильним вживанням закінчень слів.

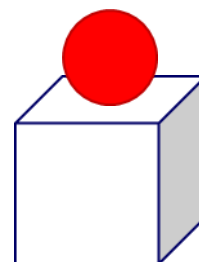
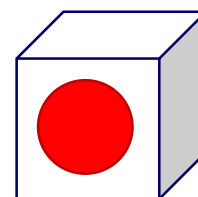
- «Прочитай» схеми, розкажи, що робить Мишенятко?

Примітка: - *шиє*.

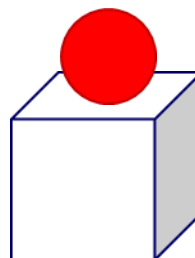
Автоматизуємо ІІІ у реченні.

- Роґлядай уважно малюнки,
розповідай, що робить Мишенятко?

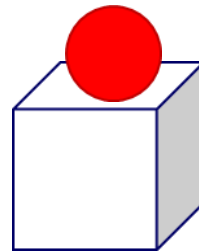
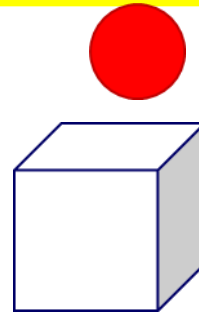
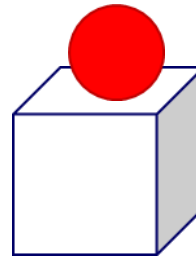

Мнемодоріжки.

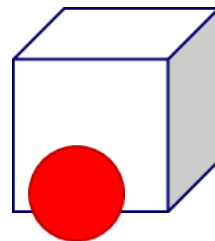
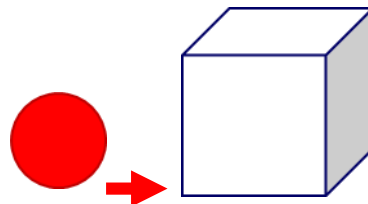
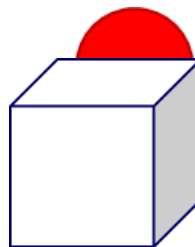

- Слідкуй за правильним узгодженням слів у реченні.

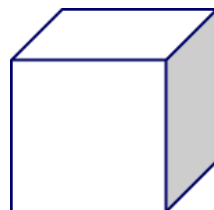
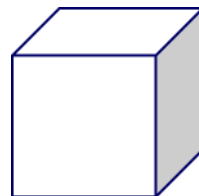
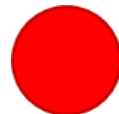
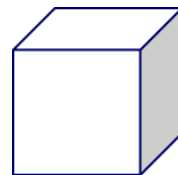

- Промовляй речення за схемою.
Говори виразно!

- Слідкуй за вимовою звуку Щ!

Умовні позначення до мнемодоріжок.

- летить

- лежить

- сидить

- одягає

- прасує

- вішає

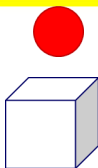
- показує

- несе

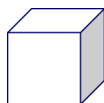
- полює

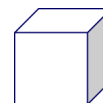
- над

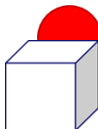
- під

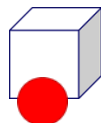
- праворуч (біля)

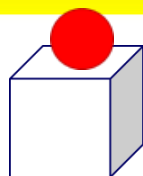
- ліворуч (біля)

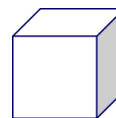
- за

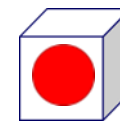
- перед

- на

- до

- у, в

- Промовляй чистомовки! Роби це ритмічно! Слідкуй за вимовою звуку Ш. Картинки – твоя підказка!

ША – ША – ША – У НАС СОЛОДКА.....

ШНЯ – ШНЯ – ШНЯ – Є СМАЧНА.....

ШКИ – ШКИ - ШКИ – ЧАРІВНІ.....

ШКА – ШКА – ШКА – КВІТНЕ.....

ШКА – ШКА – ШКА – БАРВИСТА.....

ИШ – ИШ – ИШ – РОСТЕ ГУСТИЙ .....

ШИНА – ШИНА – ШИНА – КОРИСНА Є.....

Автоматизація Ш в чистомовках.

АШКА – АШКА – АШКА - ЛЕТИТЬ МАЛА .....

ИШКА – ИШКА – ИШКА – ВЕЛИКА .....

ШКА – ШКА – ШКА – ПРИЛЕТІЛА .....

ША – ША – ША – МИ ЛОВИМО.....

ШУР – ШУР – ШУР – ДОВГИЙ ТЯГНУ .....

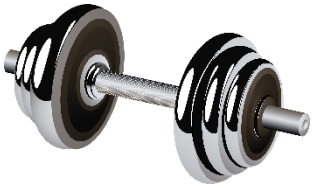
АШ – АШ – АШ – СТОІТЬ МІЦНИЙ .....

УШ – УШ – УШ – Я ПРИЙМАЮ .....

— Ти чудово впорався! Мені час поспішати до лісу!
Виконуй завдання за табличкою, закріплюй
правильну вимову звуку Ш.
До нових зустрічей!

1 кІВШ	2 шофер	3 шолом	4 шило
5 катушка	6 штангіст	7 швачка	8 штанга
9 машина	10 машинка	11 шина	12 рушник
13 будівельник	14 шпатель	15 шуруп	16 швабра

Завдання до коректурної таблиці.
Професії, інструменти. Автоматизація Ш.

Назвати всі зображення. Визначити місце звуку Ш в словах.

Назвати зображення у клітинках № 2, 9, 11. Що спільного?

Назвати зображення у клітинці № 8. До якої професії належить?

Знайди, покажи швачку? Знайди відповідності.

Покажи професію, яка стосується будівництва. Знайди інструменти.

Назви картинку в клітинці № 1. Склади речення.

Склади речення із словами (№2,9; № 7, 12; 7,5;16)

Завдання за таблицею можна змінювати та урізноманітнювати.